

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра господарського права**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

Іван МИРОНЮК

26 червня 2026 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРОЦЕСУ**

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D8 Право
Освітня програма	Право
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні проблеми господарського процесу» для здобувачів вищої освіти галузі знань **D Бізнес, адміністрування та право** спеціальності **D8 Право** освітньої програми **Право**.

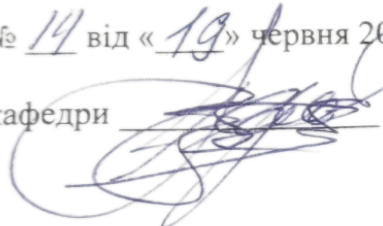
Розробники:

Васьковський Олег Вікторович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри господарського права

Калинюк Степан Степанович - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри господарського права

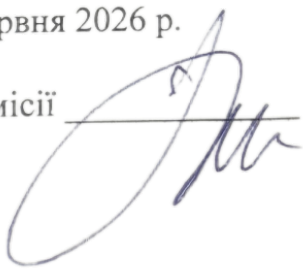
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри господарського права

протокол № 14 від « 19 » червня 2026 р.

Завідувач кафедри Вадим РОШКАНЮК

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

протокол № 10 від « 26 » червня 2026 р.

Голова науково-методичної комісії Павло ЧЕРЕВКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	2	2
Тижневих годин для очної форми навчання: 3,7 аудиторних – 48 самостійної роботи студента – 72	Семестр:	
	1	1
	Лекції:	
	24	8
	Практичні (семінарські):	
	24	6
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	72	106

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни "**Сучасні проблеми господарського процесу**" є вивчення актуальних проблемних питань здійснення правосуддя в господарських справах, сучасних процесуальних особливостей розгляду окремих категорій спорів для напрацювання напрямів їх вирішення з відповідним теоретичним обґрунтуванням, що дозволить підвищити рівень професійної правової культури та практичної підготовки студентів, сформувати впевненість в необхідності суворого дотримання законності та відповідальне ставлення до забезпечення правильного вирішення господарських спорів.

Основним завданням навчальної дисципліни є Формуванні системи науково-теоретичних знань з актуальних проблем господарського процесу, теоретичних положень науки господарського процесуального права, сутності найважливіших правових категорій та конструкцій законодавства, в тому числі розуміння основних тенденцій його розвитку й застосування.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до утворення абстрактних понять і оперування ними, до критичної оцінки й переосмислення накопиченого досвіду (власного і чужого), та до рефлексування загальносупільної та професійної діяльності.

ЗК02. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК08. Уміння гнучко адаптовуватися до змінних професійних ситуацій, до новел у правовому регулюванні.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.

СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.

СК06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права. Знання методологічних принципів та методів правового дослідження.

СК08. Здатність до формулювань юридичних конструкцій і перевірка їх адекватності шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових правових ідей.

СК09. Здатність до ведення діалогу й аргументування під час наукових і ділових дискусій, переговорів, судових дебатів, публічного виступу в судах та інших органах.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «**Сучасні проблеми господарського процесу**» вивчається на 2 році навчання третього (освітньо-наукового) рівня освіти і, відповідно, до структурно-логічної схеми освітньо-наукової програми спеціальності **D8 Право** опанування дисципліни потребує попереднього вивчення обов'язкових дисциплін, зокрема, дисципліни «Методологія та організація юридичних наукових досліджень».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-наукової програми «Право» на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.	ПРН 1
Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.	ПРН 2
Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.	ПРН 3
Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.	ПРН 4
Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.	ПРН 7
Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.	ПРН 10
Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.	ПРН 11

Вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких очікуваних результатів навчання:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.	ПРН 1
Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.	ПРН 2
Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.	ПРН 3
Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану	ПРН 4

проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.	
Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.	ПРН 7
Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.	ПРН 10
Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.	ПРН 11

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: виступи на практичних заняттях, підготовка здобувачами есе та виступи на наукових заходах.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: заслуховування виступів на практичних заняттях, та виступів на наукових заходах.

Форма модульного контролю: захист підготовленого наукового есе перед аудиторією.

Форма підсумкового семестрового контролю: проведення усного екзамену.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота									Захист підготовленого наукового есе перед аудиторією	Сума
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	40	100
7	7	7	7	7	7	6	6	6		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Денна	Заочна
---------------------------------------	-------	--------

	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	12	60	3	60
Захист підготовленого наукового есе перед аудиторією	1	40	1	40
Разом		100		100

Критерії оцінювання проміжного та підсумкового семестрового контролю здобувачів ступеня доктора філософії

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Знання здобувачів ступеня доктора філософії з дисципліни оцінюються за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, A) заслуговує здобувач, який всебічно і глибоко володіє програмовим матеріалом, може аналізувати та синтезувати правову інформацію, що стосується фінансової діяльності, засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою та може аналізувати інформацію з різних джерел (доктринальних, нормативних, правозастосовних), здатен продукувати нові думки та ідеї стосовно здійснення господарської діяльності та вільно їх висловлювати.

оцінку «добре» (82-89 балів, B) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктор філософії, який повністю опанував і вільно володіє програмовим матеріалом, має системні знання по тематиці дисципліни, має здатність до самостійного пошуку інформації, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою та може аналізувати інформацію з різних джерел (доктринальних, нормативних, правозастосовних), здатен продукувати нові думки та ідеї стосовно господарської діяльності, однак, не в усіх питаннях добирає чітку аргументацію для обґрунтування своєї позиції та думки.

оцінку «добре» (74-81 бал, C) заслуговує здобувач освітнього ступеня доктор філософії, який навчальну програму опанував, але є незначні прогалини у знаннях, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію, що стосується господарської діяльності, може

продувати нові думки та ідеї стосовно органів управління фінансовою діяльністю та застосовувати знання у практичній юридичній діяльності, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктор філософії, який знає основний програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшої наукової роботи та використання його у майбутній професії, ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою, але допускає помилки при виконанні завдань, хоча при вказівці на помилки, може знайти шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктор філософії, який володіє основним програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшої наукової роботи та практичної діяльності, однак, виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачеві освітнього ступеня доктор філософії, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачеві освітнього ступеня доктор філософії, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні репродукування і не може продовжувати навчання за відповідним освітнім рівнем, оскільки не готовий до пошуку, оброблення на аналізі інформації, не може продукувати нові думки та ідеї стосовно господарської діяльності.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема № 1. Проблеми здійснення господарського судочинства.

Тема № 2. Проблеми доступності до господарського правосуддя.

Тема № 3. Проблеми діяльності учасників в господарському процесі.

Тема № 4. Проблеми доказування в господарському процесі.

Тема № 5. Судова реформа та її вплив на стан господарського судочинства.

Тема № 6. Проблеми практики розгляду різних категорій справ.

Тема № 7. Проблеми розгляду справ господарськими, цивільними та адміністративними судами.

Тема № 8. Судові рішення. Проблеми перегляду судових рішень в господарських справах.

Тема № 9. Шляхи підвищення ефективності діяльності господарського судочинства.

6.2. Структура навчальної дисципліни для очної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин – 120											
	Форма навчання: денна						Форма навчання: заочна					
	Ус ьог о	у тому числі					Усь ого	у тому числі				
		лек ції	пра кти чні (сем інар ські)	лабо рато рні	інди виду аль на робо та	сам ості йна роб ота		лек ції	практ ичні (семі нарсь кі)	лабора торні	інди виду аль на роб ота	сам ості йна роб ота
Тема № 1. Проблеми здійснення господарського судочинства.	16	4	2			7	13	1	1			11

Тема № 2. Проблеми доступності до господарського правосуддя.	16	2	4			8	13	1	1			11
Тема № 3. Проблеми діяльності учасників в господарському процесі.	16	4	2			7	12	1	-			11
Тема № 4. Проблеми доказування у господарському процесі.	16	2	4			7	13	1	1			11
Тема № 5. Судова реформа та її вплив на стан господарського судочинства.	14	2	2			7	12	-	1			11
Тема № 6. Проблеми практики розгляду різних категорій справ.	16	2	4			7	11	1	-			10
Тема № 7. Проблеми розгляду справ господарськими, цивільними та адміністративними судами.	14	2	2			7	11	-	1			10
Тема № 8. Судові рішення. Проблеми перегляду судових рішень в господарських справах.	14	2	2			7	11	1	-			10
Тема № 9. Шляхи підвищення ефективності діяльності господарського судочинства.	14	2	2			7	11	-	1			10
Модульна контрольна робота	14	2	-			8	13	2	-			11
Разом за семестр	120	24	24			72	120	8	6			106

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Проблеми здійснення господарського судочинства.	2	1
2	Проблеми доступності до господарського правосуддя.	4	1
3	Проблеми діяльності учасників в господарському процесі.	2	-
4	Проблеми доказування у господарському процесі.	4	1
5	Судова реформа та її вплив на стан господарського судочинства.	2	1
6	Проблеми практики розгляду різних категорій справ.	4	-
7	Проблеми розгляду справ господарськими, цивільними та адміністративними судами.	2	1
8	Судові рішення. Проблеми перегляду судових рішень в господарських справах.	2	-
9	Шляхи підвищення ефективності діяльності господарського судочинства.	2	1
Разом		24	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Проблеми здійснення господарського судочинства.	7	11
2	Проблеми доступності до господарського правосуддя.	8	11
3	Проблеми діяльності учасників в господарському процесі.	7	11
4	Проблеми доказування у господарському процесі.	7	11
5	Судова реформа та її вплив на стан господарського судочинства.	7	11
6	Проблеми практики розгляду різних категорій справ.	7	10
7	Проблеми розгляду справ господарськими, цивільними та адміністративними судами.	7	10
8	Судові рішення. Проблеми перегляду судових рішень в господарських справах.	7	10
9	Шляхи підвищення ефективності діяльності господарського судочинства.	8	10
10	Модульна контрольна робота	7	11
Разом		72	106

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Васильєв С. В. Довідник з підготовки до судового розгляду окремих категорій господарських справ. Харків : Еспада, 2013. 560 с.
2. Винокурова Л. Щодо розвитку правової доктрини третейського розгляду в Україні. Право України. 2014. №12. С. 11 – 26.
3. Висновки Верховного Суду України, викладенні у постановах, ухвалених за результатами розгляду заяв про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1,2 ч.1 ст. 111 ГПК України за 1 півріччя 2015р. Вісник Верховного Суду України : Офіційне науково-практичне видання. 2016. №3. С. 3 - 12.
4. Глущенко С. Участь вищих спеціалізованих судів у конституційному судочинстві. Юридична Україна : Щомісячний правовий часопис. 2015. №3. С. 55 - 62.
5. Городовенко В. Реалізація принципів статусу суддів у контексті нового етапу судово-правової реформи. Право України. 2015. №1. С. 131 - 142.

6. Закон України «Про судоустрій та статус суддів» від 02.06.2016 р. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 31. Ст. 545.
7. Короїд С. О. Господарське судочинство : історія становлення, вплив на дуалізм цивільної юрисдикції та перспективи розвитку господарсько-процесуальної форми захисту прав. Юридична наука. 2015. №6. С. 28 - 33.
8. Львов Б. Вдосконалення національного законодавства у сфері міжнародного комерційного арбітражу і третейського розгляду спорів у процесі судової та конституційної реформ в Україні. Право України. 2016. №5. С. 12 - 18.
9. Рабінович П., Ратушна Б. Належне доказування як елемент права на справедливий судовий розгляд у судовому праві України (в світлі європейських стандартів). Право України. 2015. №3. С. 87 – 97
10. Господарський процес: підручник / за заг. ред.Світличного О. П. Київ: НУБіП України, 2016. 337 с.
11. Селівон М. Про деякі питання взаємодії судів із міжнародним комерційним арбітражем. Право України. 2014. №12. С. 27 – 36 с.
12. Арбітражні суди України: історико-правовий нарис, портрети, події / за заг. ред. Д.М.Притики. Київ: Видавничий Дім «ІнЮре», 2001. 324 с.

Допоміжна література

1. Бесяневич В.Е. Господарський процесуальний кодекс України: Наук.-практ. Комент. Видання третє. Київ: Видавництво «Юстініан», 2008. 872 с.
2. Бесяневич О. Верховенство права і законність як принципи господарського процесуального права. Право України. 2011. №6. С. 13-20.
3. Господарські суди в Україні: правові засади організації та здійснення правосуддя / За заг.ред. Д.М.Притики. Київ : Видавничий дім «ІнЮре», 2002. 624 с.
4. Господарське процесуальне право: Підручник / О.П. Подцерковний, О.О. Квасніцька, Т.В. Степанова та ін.; за ред. О.П. Подцерковного, М.Ю.Картузова. Харків: Одиссей, 2011. 400 с.
5. Господарське процесуальне право України: Підручник / В.Д. Чернадчук, В.В. Сухонос, В.П. Нагребельний, Д.М. Лук'янець; За заг. ред. к.ю.н. В.Д. Чернадчука. Суми: ВТД «Університетська книга»,2006. 331 с.
6. Грек Б.М. Господарський процес України (у схемах): Навчальний посібник. Київ: Прецедент, 2006. 181 с.
7. Резнікова В.В. Досудове врегулювання господарських спорів: необхідність та шляхи реформування. Вісник господарського судочинства. №5. 2012. С.101-111.
8. Пригуза П.Д., Пригуза А.П. Науково-практичний коментар Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» у редакції з 18 січня 2013 року (доктринальне тлумачення норм права неплатоспроможності та статей 1-21). Херсон: Видавництво «ТДС», 2013, 304 с.
9. Притика Д. Арбітражні суди України: 10 років на стороні законності в господарських відносинах. Право України. 2001. № 6. С. 13-16.

10. Степанова Т.В. Поняття допустимості доказів у господарському процесі. Вісник господарського судочинства. 2002. №2. С. 230-233.
11. Степанова Т.В. Судова реформа та деякі колізії у Господарському процесуальному кодексі України / Реформа процесуального законодавства: Матеріали Круглого столу економіко-правового факультету ОНУ ім. І. І. Мечникова МОП України. Одеса: КП "Чорноморье". 2002. С. 5-8.
12. Ніколенко Л.М. Експертиза у господарському процесі України (коментар до статей 41, 42 Господарського процесуального кодексу України). Законодавство України: науково-практичні коментарі. 2003. №7. С. 40-46.
13. Ніколенко Л.М. Критерії розподілу обов'язку по доказуванню в господарському процесі. Матеріали V підсумкової (2002 р.) наук.-прак. конф. викладачів. Маріуполь: МП. 2003. С. 21-22.
14. Ніколенко Л.М. Предмет доказування в господарському процесі України. Держава і право. 2003. Вип. 20. С. 252-259.
15. Татьков В.І. До питання про поняття публічно-правового спору. Вісник господарського судочинства. 2013. №1. С.62-69.
16. Татьков В.І. До питання про підвідомчість спорів у сфері економічної конкуренції. Вісник господарського судочинства. 2013. №3. С.12-15.
17. Татьков В.І. На шляху до ефективного судочинства. Вісник господарського судочинства. 2013. №3. С.12-15.
18. Вищий господарський суд України <http://arbitr.gov.ua>
19. Верховний Суд України : <http://www.scourt.gov.ua>
20. Верховна Рада України: <http://rada.gov.ua>
21. Міністерство юстиції України: <http://www.minjust.gov.ua>
22. Єдиний державний реєстр судових рішень: <http://www.court.gov.ua>